

Večernik

Leto II. (IX.), štev. 140

Maribor, četrtek 21. junija 1928

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455.

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prašarova ulica št. 4

Opozicija zapusti Beograd

VSI STIKI Z VLADO IN RADIKALI PRETRGANI. — PLENARNA SEJA KDK V SOBOTO V ZAGREBU.

BEOGRAD, 21. junija. Poslanski klub Kmečko-demokratske koalicije je imel danes popoldne sejo, na kateri je sprejel dalekosežne sklepe, o katerih bo izdan popoldne poseben komunik.

Vaš poročevalec je zvedel, da so bili sprejeti sledeči sklepi:

1. V sedanjo narodno skupščino, ki je okrvavljena s krvjo mučenicov za ravnopravnost se klub KDK ne vrne več.

2. S sedanjo vlado so pretrgane vse zveze in odklonjen tudi vsak nadaljni stik.

3. Poslanci KDK odklanjajo vsak stik z radikalskim poslanskim klubom.

4. Za soboto, po pogrebu žrtev je sklicana v Zagrebu plenarna seja kluba KDK, na kateri se bo sklepalo o nadaljnjih ukrepih.

Organizirana zarota proti voditeljem opozicije

SENZACIONALNA RAZKRITJA VODSTVA KMEČKO-DEMOKRAT. KOALICIJE O SKRIBNO PRIPRAVLJENEM ATENTATU NA VODITELJE OPOZICIJE.

BEOGRAD, 21. junija. Vodstvo poslanskega kluba Kmečko-demokratske koalicije je izročilo danes sodišču nepobitne dokaze, da je bil večerajšnji atentat skrbeno pripravljen in organiziran. Že več tednov so se sestajali mlajši radikali in tudi nekateri demokratski poslanci v gostilni »Srbski kralj«, kjer so se posvetovali, kakšno naj bi se odstranila Radić in Pribičević. Skovana je bila pravcata zarota. Ker se je ponesrečil dokaz s preiskavo Radićevega duševnega stanja, so zarotniki sklenili, da eden izmed njih ubije vse člane vodstva. Ker se ni nihče prostovoljno javil, je odločil žreb in je padla kocka na Punišo Račića, ki je nalogo tudi prevzel in izvršil. Na usodni seji je bilo tudi mnogo drugih radikalov oboroženih s samokresi. Pričakovali so namreč, da bo opozicija nastopila proti atentatorju, nakar bi se razvila prava bitka, v kateri bi bili pobiti sploh vsi voditelji opozicije.

BEOGRAD, 21. junija. Poslanski klub Kmečko-demokratske koalicije je imel večeraj popoldne sejo, na kateri je ugotovil sledeče:

Odkar je beograjski vladni list »Jedinstvo« proglasil uboj za potrebno sredstvo v borbi proti opoziciji in njenim voditeljem, je postala atmosfera v parlamentu vedno bolj napeta. Od časa do časa so dobivali poedini člani Kmečko-demokratske koalicije zaupna svarila, naj se ne izpostavljajo, češ da so se nekateri vladni poslanci dogovorili za atentat. Tako so nekateri prijatelji že v tork posvarili poslanca dr. Savo Kosanovića, naj se čuva radikala Lune Jovanovića, ki da kuje proti njemu nevarne načrte.

V tork zvečer je poslanec Puniša Račić v kavarni »Ruski car« pripovedoval nekaterim svojim prijateljem, da bo v sredo izvršeno veliko dejanje. V tork je vložil nujni predlog, ki so ga podpisali razni radikalni in klerikalni poslanci, v katerem je predlagal, da naj se ugotovi duševno stanje Stjepana Radića. Predlog je končaval z besedami: »Ta predlog stavljam kot nujen predlog zato, da se izognemo nezaželenim dogodkom, ki bi mogli sicer nastopiti.

To je pač najboljši dokaz, da je odločitev glede atentata padla že v tork.

Značilno je dalje, da je že v tork radikalni poslanec Toma Popović grozil obema voditeljema KDK z ubojem. Ko je posl. Drljević sedel dopoldne na skupščinski seji v razgovoru z radikalskim poslancem Parežaninom v radikalni klopi,

je stopil Toma Popović k Parežaninu in mu dejal: »Ne dovoli, da sedi Drljević poleg tebe. Njemu danes ni mesta v naših klopih.«

Že takoj početkom večerajšnje seje narodne skupščine so poslanci opozicije izražali težke slutnje in šepetali med seboj, da se pripravlja nekaj strašnega. Med govorom posl. Puniše Račića je dr. Perman vznemirjen vstal, stopil k predsedniku dr. Periću in mu dejal: »Gospod predsednik, opozarjam vas, da pripravlja okolica posl. Račića umor. Prosim vas, prekinite takoj sejo, da se ne zgodi kakšna nesreča.« Predsednik dr. Perić pa se je nasmehnil in odvrnil: »Taka domneva je dokaj neverjetna.« Nato je stopil še posl. Pribičević k predsedniku dr. Periću in ga opozoril: »Pazite, gospod predsednik pripravljate se umor! Opozarjam vas, da je cela vrsta radikalnih poslancev oborožena s samokresi!«

Iz vsega tega je razvidno, da nikakor ne drži trditve, na katero se sedaj opira vlada, da bi odvrnila od sebe težko breme odgovornosti za zločin, češ da gre le za oseben zločin Puniše Račića in njegovo izključno osebno razračunavanje z nekaterimi člani opozicije.

Stanje ranjencev

BEOGRAD, 21. junija. Svetozar Pribičević je danes posetil ranjene poslance v bolnici. Stanje Stjepana Radića se je sinoči po operaciji poslabšalo, davi pa zopet nekoliko zboljšalo. Nevarnost pa še vedno ni minila. Najbolj kritičen je položaj dr. Pernarja, ki ima prestreljena pljuča in se je pridružila tudi še pljučnica. Posl. Grandja čuti strašne bolečine v roki, ker ima razbito kost. Sicer pa je izven nevarnosti.

Atentator v zaporu

BEOGRAD, 21. junija. Atentator Puniša Račić je bil že izroččen v zaporo sodišča. Je popolnoma hladnokrvnen in ciničen. Mirno čita liste in pušičigar, kakor da se ne bi bilo ničesar zgodilo.

U državi mir

BEOGRAD, 21. junija. Ministrski svet je imel danes sejo, po kateri sta odšla dr. Korošec in general Hadžić v avdijenco. Ministri izjavljajo, da vlada v državi mir in da so bili manjši izgrede le v Šibeniku in Vinkovcih.

Prevoz Paula Radića in dr. Basarička u Zagreb

BEOGRAD, 21. junija. Danes ob 4.30 popoldne prepeljejo trupli obeh umorjenih poslancev Pavla Radića in dr. Basarička na kolodvor. S posebnim vozom, ki bo priklopljen zagrebškemu večernemu vlaku, odpeljejo nato trupli v Zagreb, kjer bosta postavljeni na mrtvaški oder v Seljačkem domu. Že nočoj odpotujejo poslanci KDK korporativno v Zagreb. Pogreb se bo vršil najbrže v soboto, točen spored določijo zagrebške organizacije KDK.

Davi ob 11. se je vršila v katoliški cerkvi v Beogradu maša zadušnica za padle žrtve, kateri so prisostvovali vsi poslanci KDK, dalje ostali člani opozicije ter Ljuba Davidović z nekaterimi prijatelji.

Poslanski klub KDK je prejel že sedaj nad 400 sožalnih brzojavk iz vseh pokrajin države, med temi 150 iz Srbije.

Po zadušnici je vaš poročevalec vprašal Ljubo Davidovića, ali res nameravajo demokratski ministri demisionirati. Davidović je odgovoril: »Kakor vidite, ni demisije, in sploh ne vemo, kaj naj storimo. Sami vidite, kako se stvari razvijajo!«

Kralj ob bolniški postelji Stjepana Radića

Tragedija v narodni skupščini je napravila na kralja porazen vtis. Čim ga je dvorni maršal Dimitrijević obvestil o strašnem krvolitju, je kralj takoj — ves razburjen — vprašal: »Kje so ranjeni poslanci?« Takoj nato se je odpeljal v kirurški oddelček splošne bolnice, kjer je ležal Pavle Radić že mrtev in je gorela poleg njega mrtvaška sveča. Kralj je za trenutek molče obstal ob truplu nesrečne žrtve, nakar je odšel v operacijsko sobo v drugo nadstropje, kjer so zdravniki dr. Kostić, dr. Kosanović in dr. Koen pravkar operirali Stjep. Radića. Hodnik je bil poln občinstva, med njim številni poslanci KDK. Poleg Stjepana Radića je stal ob operacijski mizi Svetozar Pribičević, silno potr. Z največjo pozornostjo je sledil vsaki gesti zdravnikov, ki jih je skoro neslišno obenem izpraševal o vsem kar se je dogajalo. Ko se je pojavil kralj, je nastala splošna tišina. Vse oči so bile uperjene v njega. Naglo je stopil v operacijsko sobo, pozdravil Radića, ki je ležal brez narkoze na mizi, s kimanjem glave, se nato sklonil k njemu in mu zašepetal na uho besede: »Ne bojte se, vse bo dobro!« Radić je kljub onemoglosti prijel kralja za roko, mu jo poljubil in rekel: »Veličanstvo, meni ni za življenje. Toda pri življenju moram ostati, ker nas čaka še mnogo dela!«

Opozicija odklonila pogreb na državne stroške

BEOGRAD, 21. junija. Poslanski klub KDK je imel danes sejo, na kateri je bilo sklenjeno, da se bo vršil pogreb padlih tovarišev na stroške kluba. Na vprašanje novinarjev, ali to pomeni odklonitev pogreba na državne stroške, je eden izmed poslancev odgovoril: »Da, odklanjamo sklep vlade, da bo ona plačala stroške pogreba. Ubiti so bili na njihove, pokopani pa bodo na naše stroške!«

Položaj u Zagrebu

ZAGREB, 21. junija. Strašna tragedija je tu silno vznemirila duhove. Mahoma so bili vsi javni lokali in trgovine zaprti, mesto pa se je ovilo v črnino. Na tisoče in tisoče ljudi je demonstriralo po ulicah in je bila ponovno nevarnost, da pride do krvavih spopadov. Le nastopu posl. Predavca, ki je imel na množice pomirjevalen govor ter je obenem pozval policijo, naj se izogiba vsakih provokacij, se je zahvaliti, da ni prišlo do izgrediv. Le na Jelačićevem trgu je prišlo do manjših spopadov, pri katerih je bilo 6 stražnikov lahko ranjenih. Ponoči so se demonstranti nenadoma pojavili pred stanovanjem vladinovega, veleindustrijalca Arka in mu razbili vse šipe. Nastopila pa je takoj policija, ki je potem demonstrante razgnala.

Žrtve in njihove smrtno rane

BEOGRAD, 21. junija. Sinoči je bila izvršena obdukcija trupel ustreljenih poslancev Pavla Radića in dr. Basarička. Obdukcija je dognala, da je zadel projektil Pavla Radića v hrbet, prebil srce in zapustil telo spredaj med petim in šestim rebrom. Rana je bila smrtna. Pri dr. Basaričku je prodrila krogla levo prsno siran, šla skozi srce in zadela telo zopet v boku. Toda ta poškodba je bila smrtna.

Vukičević in Korošec

BEOGRAD, 21. junija. Ministrski predsednik Velja Vukičević je danes ponovno konferiral z notranjim ministrom dr. Korošcem o položaju in ukrepih, ki naj jih podvzameta. Zdi se pa, da si še nista na jasnem, kako stališče naj zavzameta napram krizi, v katero sta zašla.

Pribičević o položaju

BEOGRAD, 21. junija. Svetozar Pribičević je davi po posetu ranjenih poslancev sprejel novinarje in jim izjavil o položaju sledeče: Položaj je silno resen in sploh nihče ne ve, kako se bo našel izhod iz sedanje krize, v katero smo prišli po tem brezprimernem krvolitju. Poslanski klub KDK bo imel popoldne sejo, na kateri bo sklepal o svoji nadaljni taktiki proti sedanjemu absolutističnemu režimu.

Osumljen vzloma u Poljčanah in Kranju

je neki Anton Tišaj, katerega je sedaj aretirala zagrebška policija. Mož ji je bil že od poprej znan in sedaj ji je bil še posebej sumljiv, ker je očitno razpolagal z velikimi denarnimi svotami. Preiskava je to potrdila. Tišaj je imel pri sebi 71.000 Din in okrog 4000 šilingov. Imel je tudi motorno kolo, katero si je kupil na velesejmu v Ljubljani, od koder je prišel v Zagreb. Ker sumljivega moža že dalje časa niso videli v Zagrebu, je gotovo, da je v tem času nekje drugje vršil dobre »posle«. Sumljivca so takoj daktiloskopirali ter odposlali ta material tudi drugim policijam, v prvi vrsti pa v kraje, kjer so se v zadnjem času izvršili vzlomi in tatvine. Mariborski policijski komisariat ima nekaj odtisov prstov vlomilca, ki je v noči od 21. do 22. maja vlomil v pisarno zaloge piva Malitsch v Poljčanah ter odnesel 15.000 Din gotovine in nekaj dokumentov. Daktiloskopični material Zagreba in Maribora se sedaj primerja. Domneva se tudi, da je mož iz Zagreba izvršil tudi vlom v podružnici Zadrugne gospodarske banke v Kranju. S pomočjo daktiloskopije se bo mogoče posečilo pojasniti vlom v Poljčanah. Težave dela samo to, da se je toliko ljudi kretalo pred policijo na torišču zločina. —

Atentator in njegove žrtve

Atentator Puniša Račić

Narodni poslanec Puniša Račić, ki je oddal včeraj v skupščini usodne strele, je Črnogorec in se je že pred vojno odlikoval kot propagator velesrbstva. Med svetovno vojno bil glavna priča v znanem solunskem procesu proti polkovniku Dimitrijeviću in tovarišem, ki so bili potem ustreljeni. Kot politik je strasten radikal in ga je stranka za njegovo brezobzirno nastopanje proti političnim naprotnikom nagradila s številnimi koncesijami, med drugimi tudi z eksploatacijo gozdov v Metohiji. Zadnja leta se je sploh že prišteval med industrijalce. Zadnje dni se je ponovno izrazil, da bi bilo treba Račića in Pribečevića umoriti in je zločin končno v resnici sam izvršil. Puniša Račić je star 40 let.

Paule Radić †

Narodni poslanec in minister n. r. Pavle Radić je bil poleg Stjepana Radića najuglednejši zastopnik Hrvatske seljačke stranke. Star je bil 48 let. Dopršil gimnazijo v Zagrebu in Trgovsko šolo v Pragi, se je vrnil na Hrvatsko in se takoj posvetil zadrugarstvu. Kot tak je temeljito proučeval težnje naroda in postal kmalu njegov miljenec. Pavle Radić je bil široka, tipično slovanska duša, ki je čutila veliko poslanstvo Slovanov, posebno kmečkega življa. Vrh tega se je izkazal kot trezen in realen politik. Za poslanca je bil prvič izvoljen l. 1923 in nato ponovno l. 1925 in 1927. V burnih dnevih je prečital v narodni skupščini znano

zgodovinsko deklaracijo HSS, s katero se je odrekla republikanskega programa ter priznala državo in ustavo. Še isto leto je postal potem minister za agrarno reformo in je ostal na tem mestu do 15. aprila 1926. Z njegovo smrtjo je zadela Hrvatsko seljačko stranko nenadomestljiva izguba. Pavle Radić zapušča ženo in 6 nekreskrbljenih otrok.

Dr. Gijuro Basariček †

Narodni poslanec dr. Gijuro Basariček, star 44 let, je rodom iz Zagreba, kjer je bil tudi promoviran za doktorja prava. Dočim je bil njegov pokojni tovarš, Pavle Radić duša zadrugarstva med hrvatskim narodom, se je on v službi svojega naroda posvetil predvsem karitativnemu in socialnemu udejstvovanju. V svetovni vojni si je pridobil kot tajnik Narodne Zaščite, ki je imela nalogo, da skrbi za sirotinjski naraščaj, naravnost neveniljeve zasluge. Rešil je s svojim plemenitim delom tisočem in tisočem gladnih otrok življenje. Ko je bil po vojni izvoljen za poslanca HSS, se je pričel baviti posebno s socialnimi vprašanji, zlasti s problemom kolonizacij. V aktivne kraje Slavonije je preselil iz siromašnega Zagorja na stotine rodbin in postavil temelj mnogim novim seljaškim domačijam. Poleg tega se je marljivo udeleževal tudi kot publicist. Znamenit je bil njegov lanski nastop v parlamentu, kjer je opozoril na delovanje »tajnih sil«, ki hočejo voditi našo notranjo in zunanjo politiko.

Mariborska porota

Maribor, 21. junija.

Nepoštena poštna uradnica

Danes je poslednji dan poletnega zasedanja mariborske porote in se vršita dve razpravi, ena proti bivši poštni uradnici Slavi Horvatovi, obtoženi hudodelstva tatvine in druga proti Ferdinandu Rajšpu radi hudodelstva težke telesne poškodbe.

Glasom obtožnice je 22letna Slava Horvatova, omožena poštna uradnica v Radencih, ukradla dne 2. maja zapečaten denarno pismo z vsebino 18.000 Din. Prvi, ki je opazil, da manjka pismo z omenjeno vsoto, je bil pomožni poštni sprevednik Ivan Majcen, ki je 2. majnika opravljaj ambulatno poštno službo v vlakcu Hodoš—Maribor. Iz Ivanjkovcev je poslal tri brzojavke: na načelstvo eraričnega urada v Mariboru, na pošto v Radence, preko katere je moralo iti pismo, in na poštno direkcijo v Ljubljani. Ko je poštar Vutkovič dne 3. maja zjutraj zaslišal obtoženko in slugo Staneka, sta oba izjavila, da sta pravilno odpravila denarno pismo. Obtoženka je ponovno zatrjevala, da pisma nima, da ga ni vzela in se je pričela celo jokati. Dne 8. majnika pa je bil storilec po naključju izsleden.

Horvatova je namreč dne 3. majnika zjutraj prišla na železniško postajo, kjer je prosila soprogo postajenačelnika, da zapečati z voskom s seboj prineseno pismo, ga opremi s privatnim žigom in ga izroči njeni materi, ki pride ponj. Naprosena gospa je to storila in izročila pismo sestri obtoženke, ki pa ga je dala nekemu natakarku v Gornji Radgoni s prošnjo, da ga odpošlje na Stano Šprohar v Mariboru in napiše svoj naslov kot odpošiljatelj. Natakark ni vedel za kaj gre in je prošnji ustregel. Pismo pa je k sreči dobil, 6. majnika vrnjeno, ker je bil naslovnik v Mariboru neznan. Šproharjeva je namreč odpotovala v Dalmacijo. Nato je bil poverjen s predajo pisma Horvatovi neki Pignar, ki pa je že bil slišal o tatvini na pošti in o reviziji s strani odposlanca direkcije ter je sumljivo pismo erostavno oddal poštarju v Radencih. Ob prisotnosti orožnika je poštar zahteval od Horvatove, naj odpre pismo, kar je tudi storila. Čeprav je bilo v njem 10.500 Din, je obtoženka tajila, da bi bila ona ukradla denar; bila pa je takoj aretovana. Kasneje pa je priznala in povedala tudi, kje je ostali denar. Našli so vsega skupaj še 16.900 Din.

Obtožena Horvatova je tudi pri današnji razpravi odkrito priznala dejanje. Zagovarjala se je za bedo, ki jo je tiščala v zakonu. Na podlagi pravorek porotni-

kov, ki so s sedmimi glasovi zanikali krivdo — Horvatovo je zagovarjal odvetnik g. dr. Koderman — je bila obtoženka oproščena. Javni obtožitelj je bil državni pravdnik g. dr. Hojnik, v senatu gg. vdss. Guzelj, dss Zemljič in dss dr. Tombak, zapisnikar g. Filimonov.

Bitka med Framčani

Sovraštvo med fanti gornjega in spodnjega Frama je privedlo dne 25. marca do pravcate bitke, ki je imela na obeh straneh fronte težke posledice, ki se razpravljajo danes deloma tudi v porotni dvorani. 20letni samski lončar Ferdinand Rajšp je obtožen, da je ob tej priliki s strelom iz vojaške puške težko poškodoval Antona Legata, ki sta mu ohromeli leva roka in noga in je trajno nesposoben za izvrševanje svojega poklica.

Obdolženec Ferdinand Rajšp je takoj, ko je uvidel, da bo prišlo do pretepa med obema skupinama, šel domov po vojaško puško in se vrnil z njo baš v trenutku, ko je njegov tovariš Avgust Štrukljec pribežal k svoji grupi in izjavil, da so gornji Framčani pobili Ivana Šlebingerja.

Obdolženec Ferdinand Rajšp je skočil v smeri proti gornje-framskim fantom in ustrelil proti njim iz vojaške puške. Kroglja je zdrčala Jožefu Brodnjaku ob desnem rokavu in je prodrla Jakobu Skledarju klobuk. Bila je tedaj resna nevarnost za telesno varnost ljudi, dasi se ni pripetilo nič hujšega. Kmalu nato je ustrelil obdolženec drugič za gornje-framskimi fanti in zadel Antona Legata v glavo od zadaj. Anton Legat je dobil smrtno nevarno poškodbo. Poškodba je imela za posledico popolno ohromelost leve roke in leve noge, kar pomeni trajno nesposobnost za samostojni življenjski pridobitek.

Obdolženec priznava dejanje. Zatrjuje, da je hotel le postrašiti framske fante. Toliko obtožnica.

Evidenca izseljencev.

Vsi, ki imajo svoje v prekomorskih krajih (v Ameriki ali drugod) ali kje drugje v inozemstvu, kjer stalno stanujejo, da si zaslužijo kruh z delom ali kakorkoli, se vabijo, da to do 1. julija javijo pisмено ali ustmeno mestnemu magistratu, konskripcijski urad. —

Ženska obrtna in gospodinjstva šola »Vesna« v Mariboru

priredi 24. in 25. t. m. razstavo perila, oblek in vezenin. Razstava je odprta od 9.—12. in od 14.—19 ure. —

Mariborski in dnevni drobiž

Oblastno načelstvo SDS za mariborsko oblast

je odposlalo danes v Beograd sledečo brzojavko:

Klub Seljačko-Demokratske koalicije Beograd: Oblastno načelstvo SDS za mariborsko oblast globoko obžaluje in obsoja zločinstvo, katerega žrtve so postali odlični borci za pravico in poštenje ter izreka klubu in robinam padlih in ranjenih iskreno sožalje. — Dr. Lipold, predsednik.

Vtisi beograjske žalogre v Mariboru

Nekam nervozen je bil včerajšnji predpoldan v Mariboru. Kakor tesna slutnja, ki ji ni bilo najti razlage, je ležala nad našim mestom in vprašanja kakor odgovori med prijatelji so bila čudno kratka. Vse je bilo pod nekim čudnim dojemom nečesa velikega. In potniki, ki so prispeli iz Zagreba, pripovedujejo o istih vtisih.

Prva alarmantna poročila so se razširila po Mariboru dobre pol ure poprej, predno so uredništva sprejela kratka oficijelna poročila. Okrog poldne, ko je prihrumela nad mesto nenadoma nevihta s točo — so bila objavljena prva poročila. Ko se je nevihta podela, so posamezniki hiteli v Jurčičevo ulico in na Aleksandrovo cesto čitat, kaj je na stvari. Vsem se je namreč neverjetno zdelo, da je kaj takega v naši državi mogoče. Mnogo neverjetnih Tomažev je zmajalo z glavami, češ — saj ni tako hudo — časopisi »lažejo«. V naprednih in trezno mislečih krogih je zavladala velika in pojmljiva konsternacija; kajti nad vse tragičen zgodovinski dogodek je v historiji civiliziranih parlamentov osamljen. — V taboru pa, kjer so blagoslavljali vidno »plodono« delo svoje stranke, ki je za skledo leče prodala velesrbski hegemoniji slovenstvo, avtonomijo, izenačenje davkov, ena kopravnost in druge partizanske šlagerje — pa je zavladalo nekam čudno razpoloženje. Vsak trezen somišljenik SLS se je zgražal, da se je krvavi pokol izvršil ravno pod slovenskim notranjim ministrom — dr. Korošcem.

Povsem razumljivo je, da so pod vtisom strašne in vso javnost pretresujoče novice padle tudi zelo vročekrvne izjave, katerih uresničenje bi privedlo do zelo resnih nastopov tudi — pri nas. Karkoli se pa dela z vročo glavo, seveda nikdar ne rodi pozitivnih sadov. Mirna presoja nad vse tragičnih dogodkov bo več koristila, kakor kakršnakoli nepremišljena akcija, ki se notabene ne bo dala s hladnim bajonetom zabraniti.

Značilna za miselnost naše napredne javnosti pa je ugotovitev, da je zvečer po dovršenih poročilih o posrečeni operaciji Stjepana Radića ter o demisiji vlade — zavladal žarek malega zadoščenja v bleđi nadi, da nam ostane veliki vodja KDK mogoče vendarle ohranjen. V slučaju njegove ozdravitve stavijo vsi treznomisleči svoje nade vani.

Ohranimo mirno kri! S stisnjenimi zobmi, molče, — a tudi s skritimi pestmi pričakujmo hladnokrvno razvoja dogodkov, dokler nas ne pokliče — Veliki čas!

Polom v okraju Gor. Radgone

Čudne manipulacije klerikalnega oblastnega poslanca.

V Gornji Radgoni obstoja že dolga leta stara Posojilnica, močan zavod, ki je pa bil zadnja leta izključna domena klerikalcev in tudi njihova opora v političnem boju. Neomejeni gospodar zavoda je bil njegov tajnik Alojz Neudauer, ki mu je vodstvo SLS slepo zaupalo in verjelo, ga pustilo, da je ves okraj teroriziral, ga izvolilo za oblastnega poslanca in ga v oblastni skupščini celo imenovalo za tajnika itd. Z nečuvnim terorjem je po zadnjih obč. volitvah v Gor. Radgoni postal koncem februarja t. l. tudi župan.

V soboto 16. tm. pa se je v Gor. Radgoni nenadoma pojavil revizor ljubljanske Zadrugne Zveze. V nedeljo opoldne je Neudauer iz Gor. Radgone izginil. Ugotovljeno je, da se je odpeljal iz avstr. postaje Radgona neznan kam. Revizorju je pustil pismo, v katerem priznava, da je za svoje osebne špekulacije (lesno trgovino itd.) porabil krog 1,500.000 Din

denarja Posojilnice. Revizija, ki bo baje trajala 14 dni, bo morda dognala pravo stanje. Dne 19. tm. je prispel v Gor. Radgono tudi zastopnik Zadrugne gospodarske banke.

Ljudstvo je silno razburjeno in trumoma prihaja po vloge. Posojilnica izplačuje začasno samo do 1000 Din.

Značilno je, da je bil v noči od 18. na 19. tm. izvršen v Posojilnico skrivnosten vlom in da so izginile baje razne važne listine.

Upamo, da bo ljubljanska Zadrugna Zveza zadevo uredila tako, da ljudstvo ne bo trpelo škode. Afera je preveč žalostna, da bi jo izrabljali v politične namene. Ugotoviti pa moramo tu, da pada težka odgovornost na načelstvo in nadzorstvo, ki sta bila dolžna voditi posele zavoda in ne jih meni nič tebi nič prepustiti človeku, ki ga je vsa resna in trezno misleča javnost smatrala za političnega avanturista, vodstvo SLS pa mu je slepo verjelo, ker je pač znal krepko udariti po političnih nasprotnikih. To se bo SLS še marsikje bridko maščevalo.

Razstava meščanskih šol Slovenije v Mariboru

Letošnje poletje prinese Mariboru kar dva važna kongresa. Začetkom julija nas počaste meščanskošolski učitelji, v avgustu pa osnovnošolsko učiteljstvo. In to iz vse države. Ker je do državnega kongresa osnovnošolskega učiteljstva še mnogo časa za diskusijo in razmotrivanje, se omejujemo le na kongres meščanskošolskega učiteljstva, združenim z razstavo meščanskošolskega dela in truda, ki ima namen pokazati ljudstvu način in bistvo dela te panoge šolstva.

V naši državi je meščanska šola zastopljena. Dasi je v prosvetnem projektu prilično dobro argumentirana in podprta, vendar je za enkrat razširjena samo v prečanskih krajih. V Srbiji je samo na papirju, ker jo »zastopa«, in to zelo zelo slabo, nižja gimnazija, ki se je pokazala kot borna prosvetna panoga, ki nima izprašanega učiteljskega kadra, a še manj uspešnega vzleta. Tako v Srbiji.

Evo, Slovenija bo pokazala, kaj premore dobro organizirana meščanska šola. Ne samo ljudstvu, temveč tudi prosvetnim faktorjem, da enkrat doumejo klic onih »srednjih« slojev, ki se ne morejo boriti v življenju brez intelektualne praktične podlage iz svojega tipa šol. Sicer, kdo naj vzgojuje naraščaj za napredno, moderno, evropsko obrt in industrijo, ako ne baš dobra in prava meščanska šola?

Namen štiritletne meščanske šole ni ta, da pošilja absolvirance v uradniški kader, temveč da vrne sinove svoji grudi in da na ta način upotrebijo taisti znanje sebi in kraju v korist. V mestih pa pošilja meščanska šola največ svojega naraščaja v obrtniški stran. Po ustroju in delu ima zato meščanska šola izmed vseh šol največ in najožjih stikov z življenjem. To nam bo pokazala, upamo, tudi razstava.

Radovedni smo nanjo. Mislimo, da se nam bo pokazala v dobri luči. Dela bodo razstavljena v dekliške meščanski šoli v Cankarjevi ulici v dneih od 4.—6. julija. Želeti je, da se je čimveč občinstva udeleži. —

Za službo

v Splitu išče borza dela mehanika-specialista za avtogenično varjenje. Reflektant naj se takoj javi.

Mnogi mariborski gledališki abonenti še niso poravnali svojih obveznosti. Ker je gledališka uprava napram nudila abonentom obljubljeno število predstav, smo upravičeni opozoriti abonente, da nemudoma poravnajo dolžne zneske, zlasti še, ker je gledališče v skrajno slabem finančnem stanju. —

Udruženje rezervnih oficir in ratnika priredi v nedeljo 24. t. m. družabni izlet za člane z rodbinami in vpeljane goste v Jarenino. Zbirališče ob 13. uri na glavnem kolodvoru. Pododbor Maribor. —

1248

ALI STE ŽE ČLAN VODNIKOVE DRUŽBE? ROK ZA PRIJAVO DO 30. JUNIJA.

Iz visokih ameriških krogov

MILIJONAR, KI NE SME V ANGLIJO.
— ODMEV STRELA PRED 22. LETI.

Angleži in Amerikanci si že od nekdanj medsebojno radi očitajo razne hibe v javnem življenju. Komaj se je novi angleški svet preko oceana odobro usidral in organiziral, je že močno kritiziral svojo staro domovino. Stara domovina je seveda tudi kritična napram novemu, naglo se razvijajočemu svetu. Največ medsebojne kritike je glede pravosodja in javne morale. Večkrat se je že dogodilo, da so zabranili vpotovanje v Unijo kaki angleški junakinji senzacionalnih procesov. Sedaj so pa v Southamptonu zavrnilo ameriškega milijonarja Harry Thawa, ki si je hotel na svojem potovanju po Evropi ogledati predvsem Anglijo. Milijonar troši sedaj svoj denar v Parizu mesto v Londonu.

Zakaj so ga zavrnilo? Zato, ker je pred 22 leti izvršil v New-Yorku umor, umor, ki je bil senzacija za ves svet in ki je razkril moralo gotovih visokih newyorških krogov.

Ravno pred 22 leti so v New-Yorku v razkošnem vrtu na strehi neke sijajne palače uprizorjali komedijo »Mamm'zelle Champagne«. Med drugim dejanjem je vstal od ene mize, kjer je sedel do tedaj poleg mlade, lepe dame, mlad, eleganten gospod ter pristopil k drugi mizi, kjer je sedel starejši, tipični bonvivant. Mladenič mu je mirno dejal: »Ženo ste mi zapeljali, zato vas ustrelim!«

To je tudi storil. Morilec je bil Harry Thaw, umorjeni pa Stanford White. Thaw je izstrelil ostale naboje v zrak ter se vrnil k svoji ženi z besedami: »Mislim, da sem te maščeval ter ti rešil življenje.«

Nekaj ur poprej je mladi Harry Thaw, sin milijonarja in ravnatelja pensilvanskih železnic, večerjal s svojo ženo, bivšo koristinjo Evelino Nesbit v restavraciji Martin. Naenkrat je stopil v ta lokal Stanford White. Mlada žena je prebledela in vstrepetala ter napisala možu na tilsek papirja: »To je ta lopov.« Thaw je listek papirja: »To je ta lopov.« Thaw je malo pozneje sta obiskala predstavo, kjer se je odigrala tragedija.

Šest mesecev je preteklo med aretacijo in procesom. V tem času se je mnogo doznalo iz življenja Harry Thawa. Mladi mož je potrošil na leto najmanj pol milijona. Živel je silno razkošno, ni pa imel razvad, kakor Stanford White, ki se je izkazal kot razuzdanelec in zapeljivec prve vrste. Posebno rafinirano je lovil revna, mlada dekleta. Tudi lepa Evelina Nesbit, ki se je preživljala kot model, je 17 let stara prišla v njegove roke. V palači, kjer ga je zadela smrt, je imel White, ki je bil arhitekt in milijonar, svoj atelje, ki bi po razkošju in orgijah, katere so se v njem uprizarjale, bolj spadal v jutrovo deželo.

Newyorška policija je vedela za Whitejevo početje, ni pa storila ničesar radi njegovega velikega vpliva in bogastva.

Proces proti Harryju je stal Thawovo rodbino težke milijone. Trajal je od 4. februarja 1907 do 12. aprila. Porotniki niso prišli do enotnega sklepa, ki je v Ameriki potreben za obsodbo.

Evelina se je borila ob strani svojega moža ter storila vse mogoče, da ga obvaruje pred smrtno obsodbo. Med razpravo se je mnogokrat ponavljala melodramična scena, ko je pripovedovala, kako jo je White zvalil v svoj atelje ter tam omotil z nekim praškom v čaši šampanjca. Leto pozneje je bila druga razprava. Ko so se 2. februarja 1908 vrnilo porotniki v sodno dvorano k razglasitvi sodbe, je bila dvorana skoraj prazna. To ni čuda, ker je porotniško posvetovanje trajalo 25 ur. Sodba se je glasila:

»Ni kriv, ker ob dejanju ni bil pri pravi zavesti.«

Po tej razsodbi je sodišče Thawa poslalo v blaznico, iz katere je po 6 letih utekel preko meje v Kanado. Medtem se je žena od njega ločila, ni pa izkoristila ugodnih prilik, ki jih je imela kot junakinja tako senzacionalnega procesa. Živela je v veliki bedi. Po tolikih in tolikih letih se je Thaw zopet vrnil v Unijo. Sedaj je bogatejši kot je bila kedaj poprej njegova rodbina in združen je zopet s svojo Evelino.

To je povest moža, ki ne sme v Anglijo radi odmeva strele pred 22. leti.

K o s p i t e

Vam ni treba imeti nikakih skrbi za perilo, ker

ŽENSKA HVALA

raztaplja nesnago tako, da drugo jutro trebate perilo samo malo kuhati v rastopni, za katero vzamete

Schichtovo Terpentin milo

Beg izpod zakonskega jarma

V Berlinu so uredili 15 sodišč, ki se bavijo samo z ločitvijo zakona. Ta sodišča ločijo na leto najmanj 30.000 zakonov. To je tudi za mesto, kakoršno je Berlin, veliko število. Med tolikim številom tudi kurioznosti ne manjka. Tako je bil slučaj, da se je neki 75 letni možak par mesecev po svoji zlati poroki zaljubil v neko 40 let mlajšo vdovo ter vložil tožbo na ločitev zakona, ker ga je zakonska boljša polovica ozmerjala s »starim oslom« ter mu prisodila zaušnico. Ta zadeva se je vlekla do zadnje instance in je mož povsod pogorel. Razprave za ločitev zakona po srebrni poroki so se pa v Berlinu v zadnjih letih že večkrat vršile. Ločitev zakona pa zahtevajo seveda tudi v Berlinu po veliki večini mladi zakonci. Nekateri procesi trajajo dolga leta. Tako je dobra tri leta trajal proces, ki ga je naperila žena nekega prokurista, ker ji mož že več mesecev ni odgovarjal z besedami, temveč samo z nekimi neartikuliranimi glasovi. Zaslili so veliko število prič in veščakov glede teh glasov in glede občevanja v zakonskem življenju sploh. Končno je zmagala žena. Potrdilo se ji je, da se zakonska zveza ne more smatrati več za resno, če mož napram ženi nima več niti prave razumljive besede, temveč samo še neke živalske glasove. Ugotovitev teh »živalskih« glasov je pa v obliki sodnih in odvetniških stroškov požrla več tisoč mark. Neko sodišče si pa beli glavo s sledečo zadevo: Neki višji uradnik je vložil ločitveno tožbo proti svoji boljši polovici, ker je proti njegovi volji pristopila k nekemu sportnemu klubu, ki goji »moderno linijo«. Žena odgovarja na tožbo, da ji je mož poprej večkrat dejal, da je že »premočna« — to se pravi — predebela. Da bi mu ustregla, se je zahtevala k radikalni kurti in ni ona kriva, če je pri tem postala premoderna. Sedaj se trudi mož z dokazovanjem, da je on bil sploh proti vsaki kurti in vsaki »modernej liniji«. Izgleda, da bosta na ta način v gmotnem oziru postala oba »suha«.

Nevarno otroško zanimanje za justico

V Schönaichu pri Berlinu je več 13 do 14 letnih dečkov igralo sodno razpravo. Sin učitelja Thomasa je igral obtoženca. Sodniki so obtoženca obsodili na smrt na vešalih in da bo v igri vse združeno, se je takoj prešlo na izvršitev kazni. Pod drevo so otroci postavili kad, preko kadi so položili desko in na to desko je moral stopiti obsojenec. Na drevesu je bil medtem že deček, ki je igral rablja ter držal pripravljeno zanko. Učiteljev sinko je po svoje igral obsojenca na ta način, da je rezal strašne obraze in brcal naokrog. Ko je imel zanko na vratu, je pa tako močno brcnil, da je deska padla s kadi in da je nesrečni otrok naenkrat popolnoma pravilno obvisel. Deček na drevesu je v strahu sicer skušal vrv odvezati, a je s tem nesrečo še pospešil. Ko so dečki svojega nesrečnega tovariša odsvobodili, je

bil že mrtev. Senzacija procesov in smrtnih obsodb so povzročile že več podobnih nesreč. Ko so na Češkem obesili roparskega morilca Leciana, se je tudi ravno taka strašna nesreča zgodila pri otroški igri v neki vasli.

Zanemarjene moške noge

V Grand Palaisu v Parizu je otvorjena razstava slik, na kateri je videti, kakor na vsaki razstavi, veliko število moških in ženskih portretov. Neki kritik piše v nekem pariškem listu silno ostro o načinu, kako postopajo slikarji z moškimi modeli. Moške, pravi kritik, umetniki nikdar ne idealizirajo kakor ženske in nikdar ne prikazujejo njihovih prednosti. Moški se na slikah nikdar ne smejejo in niso nikdar koketni. Nikdar tudi ni videti na slikah moškega, ki bi vsaj nekoliko pokazal svoje dobro formirane noge. Ali ima samo ženska noge? To bi človek skoro veroval, če gleda te slike. Kokoš, mačka, riba, konj in moški nimajo nikdar nog, ki bi vzbujale pozornost. Če bi jaz slikal, pravi kritik, bi dal moškim enake šanse kakor ženskam.

Sin dveh mater

Okrožno sodišče v Lvovu je imelo rešiti nenavadno zanimiv proces. Pri družini Kuzminski je služila neka deklica, imenom Moraska. Njej se je rodil sin, ki je dobil pri krstu ime Kazimir Moraski. Dete se je jako dopadlo zakonski dvojici Kuzminski, ki je bila brez otrok, tako, da so je obdržali pri sebi tudi potem, ko je Moraska že odšla od njih. Da jima ne bi mogel nikdo več otroka vzeti, so ga znova krstili in mu dali ime Sigmund Kuzminski. Ko je Moraska zahtevala, da ji vrnejo sina, je prišlo do tožbe. In tako pričakuje sedaj javnost z velikim zanimanjem, kakšna bo nadaljna usoda otroka, ki ima sedaj dve materi, dve imeni in dva priimka in je star že 4 leta.

300letnica odkritja obtoka krvi

William Harwey, angleški psiholog, profesor anatomije v Londonu in domači zdravnik kralja, je ravno pred 300. leti izdal v Frankfurtu malo knjižico v latinskem jeziku. V njej je na temelju svojih anatomskih raziskovanj pobijel staro naziranje, da kri nastaja iz hrane in da pozneje razpada. Harwey je ugotovil nasprotno, da se oni 4 litri krvi, ki jih ima vsak odrasel človek v svojih žilah, ne ustvarjajo vedno znova, temveč da se kri stalno pretaka po žilah. Kljub veliki opoziciji je Harweyjev nauk že po kratkem času prodril, Harwey sam pa si je s svojim odkritjem postavil trajno ime v zgodovini in zdravniški vedi.

Tudi pravilno.

—Kdo mi ve imenovati troje živali, živčevih v pragozdu?, vpraša učitelj.
— Jaz, se odreže Janezek, tiger in dve opici!

Sport

Primorje protestira

pri JNS proti verifikaciji poslednje tekme v Sarajevu, navajajoč, da je padel odločilni gol za Sašk po poteku regularnega časa in zahtevajoč novo odigranje v Zagrebu. »Jutrovo« poročevalec je javil, da se je sodnik g. Fabris pokazal pri tej drugi tekmi v prav slabi luči in da se ima njegovim napačnim odločitvam zahvaliti Sašk za srečno in nezasluzeno zmago. — Zagrebški »Juturni list« pa je čutil potrebo zapisati: »G. Fabris, ki je v nedeljo in ponedeljek sodil v Sarajevu dve težki tekmi za državno prvenstvo Sašk—Primorje, je sodil oba dni izvrstno in brez najmanjše pogrške. O redkokaterem sodniku se lahko reče, da je sodil 210 minut na tako sijajen način.« Na drugem mestu piše isti list: »... g. Fabris nam je rekel, da navedbe Primorja niso resnične. Odločilni gol je padel v poslednji minuti... Izvrstni nov kronometer g. Fabrisa je brezpogojno točnejši od kakega starega lokota, ki naj bi odločil razveljavljenje tekme... JNS se bo na nocojšnji seji pečal s tem protestom, čeprav mu je usoda že znana...« Komentar nepotreben. Sicer je pa imenovani list tudi v zadevi »Maribor«—»Primorje« že naprej vedel, kaka bo rezultat seje JNSa.

ISSK Maribor — nogometna sekcija

Jutri v petek ob 18.30 važen sestanek vseh moštev na igrišču. — Načelnik.

»Mariborova« enajstotnica

je bila povabljena za nedeljo 24. t. m. v goste k SK Celju, a se vabilu radi prihoda Varaždincev ne more odzvati. Poslednji čas se nogomet v Celju zopet razveseljivo dviga. Prihodnje nedelje so namenavali Celjani prirediti na igrišču pri Skalni kleti drugo za drugo tekmi med Atletiki in Rapidom ter »Celjem« in »Mariborom«. Ker pa je »Maribor« zadržan, pojdejo v Celje najbrž Železničarji.

12 milijonov dinarjev

dobička so prinesle samo nogometne tekme na letošnji olimpijadi! Poslednja tekma Urugvaj-Argentina je vrgla 1.200.000 Din. Upravičeno se sprašujejo listi, kak bo neki uspeh prihodnjih olimpijad, če na njih ne bodo sodelovali nogometišči.

Po domače.

Sodnik: »Kaj se boste izgovarjali s planostjo! To je stara navada vseh obtožencev, da se zagovarjajo z vinjenostjo, če se kaj pregrešijo. Poznam dobro vse to, moj dragi!«

Obtoženec: »Kaj ne, iz svojih študijskih let, gospod sodnik...!«

Prehter odgovor.

Učitelj: Kam spada kit?
Javec: Med sesalce.
Učitelj: Prav! Kam pa slanik?
Tonček: K novemu krompirju...

Viktor Mério:

Pomlajeni

TRETJI DEL.
Prostor mladim.

Odrevenel od začudenja sem pustil list pasti na tla. Vedó torej njegovo ime in njegovo skrivališče! Juljeta, Juljeta ga je izdala. Kaj sedaj? Ali si domišljuješ ti bedaki, da bodo Ugolina ujeli kakor žival, ki se je zarila v svojo luknjo? O, ubožci, ubogi ljudje! Kakšen odgovor jim bo dal Ugolin!

Odgovor? Prišel je še pred potekom štiriindvajsetih ur. Dan po izidu senzacionalnega razgovora z dr. Boretom so našli ob bregu Seine, par korakov od Point-Neufa deset zvezanih ljudi. Osobodili so jih vezi ter izpraševali. Bili so t opolicisti, ki so imeli nalogo, opazovati malo hišo v Meudonu. Vsi osvobodenci so zatrjevali, da nikakor ne morejo razložiti, kaj se jim je vse pripetilo. Vse kar so vedeli povedati, je bilo to, da je bil vsak na svojem odkazanem mestu, ko se je nekaj zgodilo. Nekaj čudovitega se je zgodilo, a bogve, kaj je to bilo. Preiskali so jih. V žepu enega so našli par vizitk z naslovom Jean Huler, doktor znanosti. Na prvi vizitki je stalo: »Prvo svarilo«, na drugi pa »Doktorju Boretu z vsem zaničevanjem, ki ga zaslužijo njegove oslarije!«

Namah se je polastila javnega mnenja velika razposajenost. Vse se zanimivo razvija. Istega večera je pa sprejel Eifflov stolp vest, ki je bila takoj izročena celokupnemu tisku kljub vladni prepovedi. Sedaj je bilo pa konec smeha.

»Nujno priporočilo«, je dejala ta vest. »Pozivam francosko vlado, naj takoj ukrene, da izginejo špijoni, ki se plazijo krog mene. Dajem štiriindvajseturni rok. Če se to ne zgodi, boste slišali o meni nekaj novega, izrednega.«

To oblastno sporočilo je napravilo ve-

lik vtis in to zlasti še vsled tega, ker je bilo komentirano od vseh listov — od enih z ogorčenjem, od drugih s šalami. Prevladovalo je pa mnenje, da vlada nima dovolj odločnosti. Napovedala se je interpelacija. Drugo jutro so pa izšle objave, da bodo odgovorni činitelji storili svojo dolžnost ter da so pripravljeni, napraviti konec tej stvari.

In poslali so v meudonski gozd bataljon do zob oboroženih policistov.

Dan je potekel mirno brez posebnega razburjenja. Hodil sem po ulicah in podal sem se tudi na borzo, da bi čutil, kako utripuje žila glavnega mesta. Nobene mrzlice. Najbrž je vladal vsepovsod skepticizem, katerega so netili večerni listi s svojimi pozivi k miru in z izjavami vseh članov znanstvenih akademij in pravakov Sorbonne.

Noč je bila ravno tako mirna kakor dan.

Ob zori pa ...
O, če mislim po tolikih in tolikih letih na oblake temne groze in presenečenja, ki so ovili Pariz, ne morem zadržati smeha.

Novica se je bliskovito raznesla. Ves Pariz, bedni Pariz predmestja, kakor tudi aristokratski bahavi Pariz, vse je drlo k Seini. Množica je hrumela po cestah v dolgih vrstah in paničnem strahu. Suvali, teptali in ruvali so se vsi povprek. Iz predmestnih vlakov so se razlila pravcata mravljišča. Naglo so polnile neštete kohorte prostor pred mestno hišo o nasipe, mostove, trg Saint-Michela, vse glavne in prečne ceste, kakor tudi vse ulice, ki vodijo na Notre-Dame.

Kajti to, kar so hoteli vsi videti, je bil ravno Notre-Dame. V prvih vrstah kroginkrog za kordonsko verigo policistov in vojakov z nataknenimi bajoneti je držal leden molk vsa bitja, prignana sem od presenečenja in groze, nemo in trdno kakor zid.

Notre-Dame! ... Pogled na to cerkev je poplašal ves trud. Malo, milo solnce je spreletavalo po rozetah, tam zgoraj je bila pa ta srednjeveška cerkev, ki je pre-

stala že toliko stoletij — obglavljena, Stara cerkev Quasimoda je bila brez glave.

Klasični »H« je stal samo na eni taci. Eden od stolpov in sicer desni je med nočjo izginil.

Množica je topo strmela v ta čudež. Na trgu pred cerkvijo so se pa kretali važni gospodje s trobojnico preko trebuha, drugi z raznimi znaki so bevskali kratka povelja. Iz daljave so pa hrumeli glasovi radovednežev, ki so se najprej branili verjeti, potem pa sprejeli novico z besnim kričanjem. Živo zidovje je bilo treba tiščati nazaj. Vojaki so naskočili, izgubili so se pa v množici, ki jih je razorožila ter jim raztrgala obleko. Silna množica se je vsula proti pohabljeni cerkvi. Trg so poplavile epileptične, medsebojno se uničujoče človeške mravlje. Ta delirij je trajal ves popoldan. Pravcati oblak letal in strojnih pušk je bil potreben, da v krvi in besnosti razžene te množice.

Istega večera so telefon, telegraf in radio javili svetu strahovito novico.

Eden od notre-damskih stolpov je izginil.

Ugolin, nedosegljivi in strahoviti Ugolin, je ukradel notre-damski stolp.

V tem trenutku, ko napravim skok v preteklost, se še počutim kakor makovo zrno v vrtincu mase, ki je izgubila vso pamet in človeško zavednost. Samo morsko valovje bi se še dalo primerjati z razdivjano množico. Pravzaprav se na zemeljskem smetišču še ni nič spremenilo. Ladje plujejo po oceanih s svojimi lovori in posadkami. Ljudje spijo v svojih gnezdih baš ob tej uri, ko se jaz razgovarjam z onim, katerega čutim vedno v sebi. Nič se ni spremenilo. Bitja se rodijo, delajo, izginejo, zemlja se odeva z zeleno preprogo, sneg venča vrhove gora. Zemlja je še vedno zemlja. Svet je še vedno svet. Nič se ni spremenilo. Ugolin je pa vendarle vesoljstvo zrevolucioniral.

Tako sem otopel, da me niti grozna veličina vseh teh prizorov ne vznemirja

več. Počasi se podam domov in v miru svoje sobe se vtopim v spomine.

Kar se je ta teden dogodilo v Parizu po odstranitvi notre-damskega zvonika, to je bilo res čudno. Listi so dvigali velik hrup. Pozivali so vlado, ki se je hvalila, da pozna monstrumovno skrivališče, naj vendar izvede odločilni udarec. Tri pešpolke so alarimirali. Pozvali so tudi topvištvo in bojna letala so bila v pripravljenosti. Začetek ekspedicije se je pa skrbno prikrival.

Tedaj se je pa zopet nekaj dogodilo, kar bi — če bi bilo sploh mogoče — splošno zmedo še zvečalo. Razburjenje je bilo pa toliko, da sploh ni moglo biti večje. Komaj so minili štirje dnevi, ko so zjutraj prvi pasanti ugotovili, da je na skrivnosten način ukraden stolp zopet na svojem mestu, na ravno istem mestu, kjer so ga generacije gledale skozi dolga stoletja. Zopet je drvel ves Pariz proti Seini v silnem neredu in razburjenju, v pravem ciklonu največje vznemirjenosti, ki uničuje vsako treznost.

Nato je sledilo mrko molčanje, neskončna pobitost v občutku, da se ne da ničesar storiti, da je vse brez moči proti napadu nepremagljive moči, ki je v neizprosnih rokah. Vse se je čutilo tej moči in sili izročeno na milost in nemilost.

V inozemstvu so pa vzeli vse za šalo. Neki angleški list je resno zatrjeval, da je postalo pariško prebivalstvo žrtev neke posebne sugestije mas in da strašni Ugolin ni drugega kot spreten glumač, ki je znal to sugestijo dobro izkoristiti. Nemški listi so šli še dalje. Pisali so, da je Francija dežela norcev, zrelih za norišnico in da pomeni radi tega veliko nevarnost za Evropo. To se je pisalo tudi v grozeči obliki. Istočasno je brzojavil neki ameriški milijarder na naslov »Ugolin, Paris«, da je pripravljen vse svoje premoženje investirati v njegovem podjetju.

Dalje prihodnih.

Mali oglasi, ki služijo v posredovanju in obojestransko občinoma: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, dopisovanje in oglaševanje trgovskega ali robljanskega znanja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Začetnica s 4 razr. meščansko šolo z znanjem slov. nemšk. in srbo-hrvatskega jezika, išče službo. Naslov pove uprava lista. 1225	Otroka zdravega, 4 mesecev starega (deklica) oddam za svojega. Naslov pove uprava »Večernika«. 1247
Rožnata foulard svila za poletne obleke od 68 Din naprej pri J. Trpinu, Maribor, Glavni trg 17.	Mebilirana soba z malo toaletno sobo se s 1. julijem odda zakonskemu paru brez otrok. Vprašati, Glavni trg 3. 1241
Učenec, ki je dovršil najmanje dva razreda meščanske šole, se sprejme v manufakturno trgovino Franjo Majer, Maribor. 1245	Triko svilo 140 cm široko za obleke in perilo à Din 95 dobite pri J. Trpinu, Glavni trg 17, Maribor. XIII
Lepa meblirana soba se odda boljšemu gospodu s 1. julijem. Naslov v upravi lista. V	Sandale, dvakrat šivane, lastni izdelek, kupite najceneje v mehanični delavnici Vrtna ulica št. 8. 949
Solnčno stanovanje 3—4 sob, skoz parketirano, elektr. luč, plin, kopalnica, v novi vili, se odda s 1. jul. Naslov v upravi lista. 1243	Lokal za trgovino ali pisarno se da takoj v najem. Vprašati v trgovini J. N. Šoštarič, Maribor, Aleksandrova c. 13. 1124

Dobro idoča trgovina s stanovanjem, vinotočem in tobačno trafiko se takoj pod ceno proda. Naslov pove uprava »Večernika«. 1239	Nova stružnica za polovično ceno na prodaj. Naslov pove uprava lista. 1237
Štirinajstletna deklica (nemške šole) išče mesto frizerke, šivilje ali modistinje s hrano in stanovanjem. Cenj. ponudbe nasloviti na Marijo Kosl. Varaždin. Kukuljevičeva ulica št. 8. 1238	2 meblirani sobi v novi vili, solnčni, čisti, s posebn. vohodoma, ena z balkonom, parket, elektr. luč, centralna kurjava, se oddata, event. starejšima solidnima gospodoma s celo oskrbo. — Pod »Udoben dom« na upravo lista. 1244
Vse vrste moških in ženskih modnih nogavic od 5 Din naprej, samo pri J. Trpinu, Glavni trg, Maribor.	Čevljarski vajenec se sprejme takoj. Naslov pove uprava lista. 1201

Natakarica, reprezentativna, kavcije zmožna se takoj sprejme. Cenj. ponudbe pod »Plačilna« na upravo lista. 1246	Kabinet v I. nad. mebliran, cestna in solnčna stran, poseben vhod, električna luč se takoj odda. Stritarjeva ulica 5. — Vpraša se pri hišnem posestniku I. nad. 1232
Krasno 4 sobno stanovanje z kopalnico se proti odkupnini pohištva odda. Mlinska ul. 34 I. 1233	Lepo opremljena soba na ulico za 1—2 osebi se odda. Aleksandrova c. 44 II., desno. 1236
Trajne kodre po najnovšem sistemu. Vodna ondulacija, manikura, masaža ter vsa v to stroko spadajoča dela izvaja frizerski salon A. Mrakič, Maribor, Dan-karjeva ul. št. 1. 777	Sivani sandali in čevlji se vam podplattijo najceneje in najhitreje v mehanični delavnici Vrtna ulica št. 8.

Oglejte si veliko zalogo novih

MODNIH LISTOV

za spomlad in za poletje

v Knjigarni Tiskovne zadruga v Mariboru, Aleksandrova 13

Poljske miši

Vam povzročajo veliko škodo. Zato jih je treba uničevati s „Flocks zrn“ ki gotovo in temeljito pokončajo to golazen. En kilogram stane Din 60.— Pošilja ga po povzetju

Artes, laborat. - Zagreb
Petrińska 3., III. nadstropje

Kabaret EVROPA

dnevno spored in tamburaška godba. 1234

Kaaa!!! Kako!!!

ALI JE RES, DA SE DOBE PRI TVRDTKI

L. ORNIK, MARIBOR

KOROŠKA CESTA 9.

VSI OLBAČILNI PREDMETI PO IZREDNO NIZKIH CENAH TUDI NA OBROKE?

ČE JE BLAGO RES DOBRO IN TRPEŽNO, KAKOR PRAVIJO NE ODLAŠAJTE